

ГЕНЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ОСТЕОПОРОЗУ У ОСІБ МОЛОДОГО ВІКУ З ОСТЕОАРТРОЗОМ ТА ОЖИРІННЯМ

Пасієшвілі Л. М., Терешкин К. І.

Харківський національний медичний університет, Україна

В останні роки є доведеним, що перебіг остеоартрозу доволі часто призводить до іншої кісткової патології, а саме, розвитку остеопенічних станів. Приєднання даної нозології пов'язують не тільки з професійними навантаженнями, надлишковою вагою, але й з абераціями декількох генів, кожний з яких може сприяти виникненню ускладнення у осіб молодого віку. Серед таких генів розглядають ген лактази (LCT).

Мета роботи – визначити вплив інсерційно-делеційного поліморфізму гена LCT на формування остеопенічних станів у хворих з ОА та ожирінням.

Матеріали та методи дослідження. До роботи було залучено 67 пацієнтів з ОА, серед яких у 39 випадках (основна група) він перебігав на тлі ожиріння 1-ї (18 осіб) або 2-ї (21) стадії за індексом Кетле. Вік хворих дорівнював $34,6 \pm 5,1$ років, переважали жінки (62,7%). Оцінку структурно-функціонального стану кісткової тканини отримували при проведенні двухенергетичної рентгенівської абсорбциометрії (DEXA). До групи порівняння увійшли 28 хворих з ізольованим ОА. Контрольна група – 42 практично здорових пацієнтів відповідного віку та статі. Визначення поліморфізму генів проводили методом ІФА; статистичну обробку – за допомогою пакетів програм Statistica 6.0.

Результати та їх обговорення. При визначенні поліморфізму гена LCT було встановлено, що в контрольній групі пацієнтів патологічний генотип CC зустрічався у 4 випадках (9,5%) тоді, коли в групі порівняння – у 25% осіб. При коморбідності ОА та ожиріння варіативність означеного генотипу гена LCT дорівнювала 35,8%. Тобто, патологічні мутації (CC-генотип) гена LCT в 3,8 разів частіше зустрічалися при коморбідності захворювань по відношенню до контролю та в 1,4 рази частіше – до групи порівняння. Такий перерозподіл генотипу був підставою до визначення розповсюдженості остеопоретичних станів у хворих, що були під спостереженням. Так, за даними DEXA в основній групі пацієнтів у 25,6% випадків реєстрували остеопенічний стан та у 15,4% – остеопороз. Причому усі випадки ОП були притаманні пацієнтам з CC генотипом, а остеопенія в цій групі складала майже половину. У осіб з ізольованим ОА остеопенічні зміни реєстрували у 17,9% випадків та прояви остеопорозу – у 3,6%. Таким чином, однією з передумов для формування остеопенічних станів при ОА є наявність поліморфізму гена LCT у пацієнтів молодого віку з ожирінням.

Висновки. У хворих молодого віку при поєднанні ОА та ожиріння відзначається збільшення осіб з патологічним генотипом CC гену LCT, що сприяє формуванню остеопенічних станів та є підставою до їх своєчасної діагностики.